

טיפוח פוריות

האספה הכללית של „השירות להזרעה מלאכותית” בבית-דגן

ומתכננים אף להשתמש בו בתקופת המעבר של העברת הפרים לפריה החדשה.

מהדו"ח הכספי, שנמסר על-ידי הח' שמואל בן-עמי, מתברר שעל-אף ההעלאה הניכרת במחירי רים, לא היתה עליה מקבילה בהוצאות ההזרעה, ושוב יש לברך את „השירות” על הצלחתם זו. מצד שני, בגלל ההתיקרות הרבה, צפויה עליה ניכרת בהוצאות הקשורות בהקמת הפריה החדשה, שיגיעו, לפי ההערכה כיום, לכדי 5.5 מיליון ל"י. שוב יש לציין הצלחה „מסחרית” לא מבוטלת והיא, שחלק גדול מהחמרים, במיוחד הברזל, נקנה לפני נובמבר במחירים „זולים”.

כמו בכל כנס הוקדש גם כאן חלק מהיום להרצאות מקצועיות. הושמעו שתי הרצאות על-ידי ד"ר נ. איילון מהשרותים הווטרינריים:

הראשונה היתה דו"ח על האפשרויות להעברת ביציות מופרות מפרה לרעותה. כרגע ההצ'חות עדיין אינן מאפשרות שימוש מסחרי בשיטה, אך יחד עם זאת נראה, כי קיים סיכוי רב לכך תוך מספר שנים. בכל שחלת פרה מצויות מאות אלפי ביציות ומהן מנוצל מספר קטן ביותר. בתנאים טובים ממליטה כל פרה 10 פעמים, ובארץ בממוצע שלוש פעמים — לכן חומר גנטי מעולה, ביציות של פרות מצטיינות, אינו מנוצל כלל. על-ידי ניצול הביציות של פרות מצטיינות, הפרייתן והעברתן לגידול אל פרות מאמצות —

ב-3 במרץ 1975 התקיימה באודיטוריום של הפקולטה לחקלאות ברחובות האספה הכללית של „השירות” להזרעה מלאכותית. האספה היתה צריכה להתקיים באוקטובר 1973, אולם מסיבות ידועות לא יכלה להתקיים במועדה ונדחתה עד עתה.

יש לציין, שהאספה עוררה עניין רב בין הבוקרים, והאולם רחב הידים בו נערכה היה מלא. פרט לחלק הפורמלי למענו נקראה האספה, דהיינו אישור המאזנים ובחירת מוסדות האגודה, עמד הדיון בסימן של העברת מרכז „השירות”, הפריה, המעבדות והמנהלה, למקום החדש. המרכז הנבנה עתה נמצא דרומית לגדרה — בכביש המוביל בואכה לחפץ חיים — שם נגמרה כבר הכנת השטח והוחל בבניית המבנים החדשים והפריה. מקווים, כי תוך שמונת החדשים הבאים יעבור „השירות” למקומו החדש.

באספה נמסר דו"ח מקצועי על-ידי הח' דן קלי. מהדו"ח מתברר, כי ל„שירות” היו הישגים טובים, הן מבחינת הפוריות (מספר „הימים הרי-קים” ירד עד כ-90) והן מבחינת מספר הפרים הנבחרים וטיבם, ויש לברך על כך.

בידי „השירות” נמצא „בנק” גדול של זרמה קפואה, המאפשר לאגור זרמה של פרים צעירים ולהשתמש בה לאחר שמתברר, כי מבחנם היה חיובי. בנק זרמה זה מיועד גם לשעת חירום,

ד"ר ר. בר-ענן הביא מסיכומי המחשב לפיהם חשוב שפרות מבוגרות (לאחר המלטה שניה) יתעברו בזמן. כל איחור בהתעברות גורר ירידה בתנובת החלב ליום כלכלה. לא כן הדבר אצל מבכירות ובתמלטה שניה; במקרים אלו עולה התנובה עם הגיל ולכן דחיית ההתעברות לאחר המלטה ראשונה לא משפיעה על תנובת החלב ליום כלכלה. בעובדות אלו אפשר להיעזר בבחינת הפרים בהם מזריעים; מבכירות ופרות המת-כוננות להמלטה שניה אפשר להזריע בפרים המשביחים ביותר, אף אם הם פחות פוריים, ואילו עבור פרות בוגרות, לאחר ההמלטה השניה, יש להקפיד גם בבחירת פרים פוריים.

לסיים

האספה הכללית של „השירות” היתה מעניינת ביותר מבחינת החומר המקצועי שהוגש וגם מבחינת הדו"ח שנמסר על פעולות האגודה. האספה אישרה פה אחד את העברת המבנים והפריה למקומם החדש, גם לאחר ההתיקרות שחלה בהוצאת אות הבניה. שוב נאחל ל„שירות” עבודה פוריה לשם קידומו של גידול הבקר באזור הדרום. כמו כן נאחל לו העברה מהירה ומוצלחת למקום החדש, וכי בו ישופרו ויקודמו הפוריות והטיפוח הודות לתנאים הטובים והמודרניים שיעמדו לרשותו. נוסיף עוד, שאל גכון ויתמלאו התקוות שהמרכז החדש יהפוך גם למרכז מקצועי וחברתי לכל הבוקרים בדרום, לא רק בנושא ההזרעה והטיפוח אלא גם בנושאים האחרים הקשורים בגידול הבקר.

בנימין לב

ש.ה.מ., המחלקה לבקר

יפתח אפיק חדש לקידום הטיפוח, וניתן יהיה לנצל במידה רבה יותר את החומר הגנטי הטמון בפרות מרבית התנובה. לכך יש עוד להוסיף, שאל גכון יפותחו גם שיטות לקביעה מראש של מין הוולד שיוולד (לא ניכנס לשאלה המוסרית הקשורה בנושא זה), ואלה יגדילו את האפשרויות לניצול פרות אלו.

הרצאתו השניה של ד"ר איילון עסקה בסינכרוניזציה של הדרישות, כלומר — טיפול הורמונלי המביא לכך שאפשר לקבוע מראש את היום בו הפרה תדרוש ובכך את מועד הזרעתה. בנושא זה עובדים כבר זמן רב ועדיין לא פיתחו שיטה בטוחה, אם כי השיטה מופעלת כבר הלכה למעשה בצאן ובעדר הבקר לבשר, אף כי בהצלחה חלקית. בתקופה האחרונה נמצא חומר חדש — הורמון — שבעצמו או בצירוף עם חמרים אחרים מאפשר את קביעתו מראש של היום בו הפרה תדרוש ואת המועד להזרעתה. הבעיה העיקרית היא, שהחומר הינו יקר מאוד ומבחינה מעשית לא ניתן על כן להשתמש בו. מצב דומה היה בעבר גם לגבי חמרים אחרים, מיד לאחר גילויים, וסביר להניח שאל גכון תימצא הדרך לייצור החומר בהיקף מסחרי ובכך להוזילו ולאפשר שימוש נרחב בו. סינכרוניזציה של מועד הדרישה — ההזרעה חשובה גם בעדר החלב, כי היא מקילה במידה רבה על ניהול העדר, מאפשרת גילוי דרישות ומביאה לשיפור רב בפוריות ובכך להוזלת הוצאות הייצור.

בכנס נשמעו גם הרצאותיהם של פרופ' משה סולר וד"ר ר. בר-ענן בנושאי טיפוח. פרופ' סולר עמד על אפשרויות הקידום של עדר הבקר לחלב בעזרת הטיפוח, ובחלק מהרצאתו עמד גם על האפשרויות הטיפוחיות הגלומות בהעברת הביציות, עליהן הרצה קודם לכן ד"ר נ. איילון.